

**UBND PHƯỜNG PHÚC LỢI
TRƯỜNG THCS PHÚC ĐỒNG**

ĐỀ 801

ĐỀ KIỂM TRA CUỐI HỌC KÌ I

MÔN: NGỮ VĂN 8

Năm học 2025 - 2026

Tiết theo PPCT: 63,64

Ngày kiểm tra: 25/12/2025

Thời gian làm bài: 90 phút

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm) Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi.

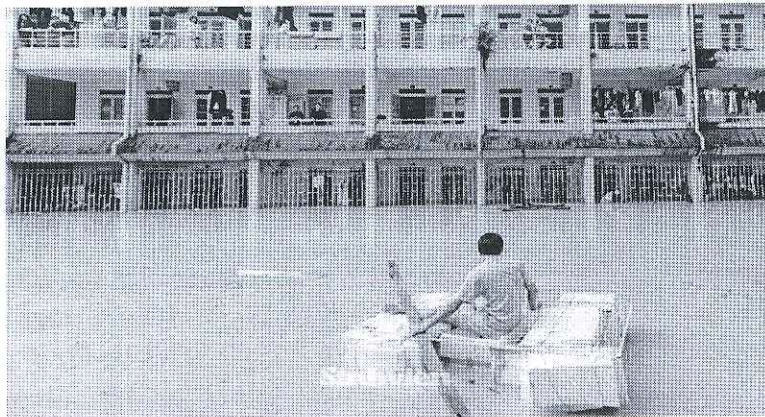
BÃO MATMO GÂY THIẾT HẠI NHIỀU HƠN CẢ BUALOI

TPO - Số liệu tính đến trưa 15/10 cho thấy, bão Matmo gây thiệt hại hơn 16.900 tỷ đồng ở miền Bắc. Như vậy, dù không đổ bộ trực tiếp đất liền nước ta, bão Matmo gây thiệt hại vật chất lớn hơn cả Bualoi - cơn bão tàn phá suốt dọc miền Bắc, miền Trung cuối tháng 9.

Bão Matmo đổ bộ đất liền khu vực tỉnh Quảng Tây, Trung Quốc, giáp biên giới Việt – Trung vào sáng 6/10.

Dù không gây gió quá mạnh trên đất liền nước ta, hoàn lưu sau bão lại gây ra mưa kỷ lục ở khu vực vùng núi Đông Bắc Bộ, kéo theo lũ kỷ lục trên nhiều dòng sông. Tình trạng ngập lụt kỷ lục xảy ra tại Thái Nguyên, Lạng Sơn, Bắc Ninh, vượt qua cả kỷ lục được thiết lập vào năm 2024, do siêu bão Yagi gây ra.

Hơn một tuần sau mưa lũ, Thái Nguyên là địa phương gánh chịu hậu quả nặng nề nhất. Lượng mưa đặc biệt lớn trút xuống ngày 6-7/10 đã khiến địa phương này ngập chưa từng có. Trong đó có 8 người chết do lũ cuốn và sạt lở đất, thiệt hại vật chất lên tới 12.200 tỷ đồng.

Ảnh: Thái Nguyên là địa phương hứng chịu thiệt hại nặng nề nhất do bão Matmo.

Bắc Ninh cũng là địa phương gánh chịu thiệt hại đặc biệt nghiêm trọng từ mưa lũ sau bão Matmo. Đến tối nay (15/10), hơn một tuần sau khi xảy ra thiên tai, vẫn còn 502 ngôi nhà ở địa phương này ngập trong nước. Mưa lũ khiến 6 người thiệt mạng, thiệt hại vật chất ước tính trên 1.670 tỷ đồng.

Nằm gần khu vực bão đi qua và hứng chịu mưa lớn, Cao Bằng có một người chết do sạt lở đất, thiệt hại về vật chất lên tới 2.000 tỷ đồng. Lạng Sơn cũng gánh chịu hậu quả nặng nề do mưa lũ với thiệt hại ước tính khoảng 1.050 tỷ đồng.

Hà Nội chưa có con số thống kê về thiệt hại. Tuy nhiên, khu vực phía Bắc thành phố hứng chịu ngập lụt diện rộng do lũ trên sông Cà Lồ vượt báo động 3. Đến tối nay (15/10) vẫn còn hơn 500 nhà ở Hà Nội bị ngập lụt.

Trung tâm Dự báo Khí tượng Thủy văn Quốc gia nhận định, đây là một trong những đợt thiên tai nghiêm trọng, lũ chồng lũ trên diện rộng ở các tỉnh, xảy ra gần như

đồng thời các loại hình thiên tai đặc biệt nguy hiểm như lũ lớn, đặc biệt lớn, vượt lịch sử, ngập lụt và lũ quét, sạt lở đất, gây thiệt hại nghiêm trọng về tính mạng, tài sản của nhân dân cũng như các công trình đê điều, hồ chứa và cơ sở hạ tầng thiết yếu.

Việt Nam đang trải qua một năm mưa bão rất khốc liệt. Trước khi bão Matmo đổ bộ chỉ 8 ngày, bão Bualoi đã tàn phá khắp dọc ven biển nước ta. Đây là cơn bão có nhiều điểm dị thường, cực đoan khi tốc độ di chuyển rất nhanh, trung bình lên tới 30-35km/h (gấp đôi so với các cơn bão bình thường). Thời gian lưu bão trên đất liền ở Nghệ An-Bắc Quảng Trị kéo dài hơn 12 tiếng, là thời gian lưu bão dài hiếm thấy, làm tăng sức tàn phá của cơn bão này với đất liền nước ta.

Đây cũng là cơn bão có hoàn lưu gió bão mạnh từ cấp 6 trở lên trải dài tới 11/21 tỉnh ven biển, trong đó khu vực có gió mạnh từ cấp 8 trải dài suốt từ Ninh Bình đến Quảng Trị, vùng tâm bão Nam Hà Tĩnh-Bắc Quảng Trị hứng chịu gió mạnh nhất với cường độ phổ biến cấp 10-11, giật cấp 13-14.

Đặc biệt, dù ở cách xa tâm bão đến hàng trăm km nhưng từ rạng sáng đến trưa 29/9, tại một số tỉnh Bắc Bộ đã ghi nhận hiện tượng dông lốc xoáy, vòi rồng gây thiệt hại lớn về người và tài sản. Bão Bualoi khiến 67 người chết và mất tích, thiệt hại về vật chất trên 16 nghìn tỷ đồng....[...]

(Theo: Nguyễn Hoài, <https://tienphong.vn/bao-matmo-gay-thiet-hai-nhieu-hon-ca-bualoi-post1787488.tpo>)

Câu 1 (1,5 điểm). Văn bản trên thuộc thể loại nào? Căn cứ để xác định thể loại?

Câu 2 (1,0 điểm). Đoạn văn “*Hơn một tuần sau mưa lũ, Thái Nguyên là địa phương gánh chịu hậu quả nặng nề nhất. Lượng mưa đặc biệt lớn trút xuống ngày 6-7/10 đã khiến địa phương này ngập chưa từng có. Trong đó có 8 người chết do lũ cuốn và sạt lở đất, thiệt hại vật chất lên tới 12.200 tỷ đồng.*” thuộc kiểu đoạn văn nào? Vì sao?

Câu 3 (1,5 điểm). Bão Matmo đem tới những thiệt hại như thế nào đối với các tỉnh Cao Bằng, Lạng Sơn? Nhận xét về những thiệt hại đó?

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm). Trong bài viết “Bão Matmo gây thiệt hại nhiều hơn cả Bualoi”, tác giả Nguyễn Hoài cho rằng: “*tính đến trưa 15/10 cho thấy, bão Matmo gây thiệt hại hơn 16.900 tỷ đồng ở miền Bắc*”. Hãy viết một đoạn văn diễn dịch (khoảng 150 chữ) trình bày những biện pháp để hạn chế tối đa thiệt hại do thiên tai, bão lũ gây ra.

Câu 2 (4,0 điểm). Viết bài văn (khoảng 400 chữ) trình bày suy nghĩ của em về hiện tượng học sinh xả rác ra lớp học.

-----HẾT-----

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm) Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi.

VÌ SAO BÃO BUALOI GÂY THIẾT HẠI LỚN?

Dự báo sát, công tác ứng phó triển khai từ sớm, song bão Bualoi vẫn gây thiệt hại nặng nề bởi tạo tổ hợp đa thiên tai và một phần tâm lý chủ quan từ người dân.

Bão Bualoi đổ bộ Nghệ An - bắc Quảng Trị ngày 29/9 với sức gió cấp 8-11 khiến 36 người chết, 21 người mất tích, hơn 150.000 ngôi nhà tốc mái, hư hỏng, 147 người bị thương, 8.200 cột điện gãy đổ làm gần 2,7 triệu khách hàng mất điện. Đến sáng nay vẫn còn hơn 770.000 khách hàng khu vực Thanh Hóa - Quảng Trị chưa có điện trở lại. Thiệt hại kinh tế hơn 11.455 tỷ đồng.....

Trong báo cáo về công tác phòng chống bão Bualoi chiều 29/9, Bộ Nông nghiệp và Môi trường đánh giá "công tác dự báo, cảnh báo được thực hiện tương đối tốt, là tiền đề cho công tác chỉ đạo, điều hành từ trung ương đến cơ sở". Tuy nhiên, tại sao thiệt hại do bão Bualoi vẫn rất cao? [...]

Bão mạnh, tổ hợp đa thiên tai

[...]Bualoi là cơn bão hiếm thấy ở nhiều khía cạnh. Bão di chuyển trên biển với tốc độ 30-35 km/h, gần gấp đôi trung bình, khi vào đất liền thì đi chậm lại, nhưng vẫn lưu trên đất liền suốt 12-13 giờ, lâu hơn phần lớn cơn bão từng ghi nhận ở Bắc Trung Bộ. Hoàn lưu gió mạnh trải khắp 11/21 tỉnh ven biển, từ Nam Hà Tĩnh đến Bắc Quảng Trị hứng gió cấp 10-11, giạt 13-14.

[....] Bão không chỉ quét dọc vùng ven biển mà lan sâu vào cả miền núi, mở rộng toàn tỉnh. Các xã trước đây thuộc huyện miền núi Hương Khê, nơi hiếm khi gió mạnh, thì lần này ghi nhận gió giạt cấp 10. Xã Hương Sơn giáp ranh hứng gió giạt cấp 9, phường sát biển Hoàn Sơn, nơi tâm bão đi qua, gió cấp 11, giạt 14.....

Nguy hiểm hơn là lốc xoáy hình thành trong bão Bualoi. Ít nhất 10 trận lốc xoáy được ghi nhận trước, trong và sau bão tại TP Huế, Hà Tĩnh, Nghệ An, Ninh Bình, Hưng Yên, Quảng Ninh, Hải Phòng. Lốc xoáy quy mô nhỏ, đường kính chỉ vài chục đến vài trăm mét, song sức gió có thể đạt 180 km/h, thậm chí hơn 300 km/h - mạnh hơn nhiều so với bão cấp 12. Vì nhỏ nên các radar, vệ tinh gần như không thể nắm bắt được vị trí, hình hài lốc xoáy để dự báo, chỉ có thể cảnh báo. [....]

Ảnh: Lốc xoáy ở Hưng Yên sáng 29/9 làm 2 người chết, 9 người bị thương.

Chủ quan trong ứng phó

...Một số người dân chưa thực hiện nghiêm túc, đầy đủ chỉ đạo, khuyến cáo của cơ quan chức năng trong phòng, chống bão dẫn đến thiệt hại như quay lại tàu thuyền khi bão chưa tan và tham gia giao thông khi có gió bão.

Nhiều địa phương chưa tổ chức cắt tỉa cành cây, chằng chống, gia cố nhà cửa, công sở, kho tàng, biển quảng cáo, dẫn đến bị tốc mái, gãy đổ rất nhiều. "Một bộ phận người dân, doanh nghiệp tại một số nơi còn chủ quan, lơ là, kỹ năng ứng phó với thiên tai, bão lũ còn hạn chế... dẫn đến một số thiệt hại đáng tiếc về người, tài sản", báo cáo của Bộ nêu.

Tại Quảng Trị, bão đổ bộ vào phía bắc tỉnh, thời gian lưu bão không lâu như Hà Tĩnh, lượng mưa không quá lớn, nhưng tỉnh vẫn ghi nhận 3 người chết và 8 mất tích. Họ đã ở trên tàu cá neo trên sông Gianh khi bão ập đến, dù chính quyền đã ban lệnh cấm biển từ sớm, kêu gọi 145 tàu với 810 ngư dân di chuyển vào nơi an toàn. Sóng lớn đánh đứt dây neo, tàu lật, ngư dân không kịp thoát.[.....]

Theo ghi nhận của *VnExpress*, tại một số xã ven biển ở Nghệ An, Hà Tĩnh, trước thời điểm bão đổ bộ, nhiều người dân là các chủ đầm tôm, bè cá vẫn chưa chịu về nhà tránh trú, cố nán lại di dời tài sản. "Nhiều sự cố không xảy ra trong tâm bão mà đến từ lúc chống bão, hoặc lúc khắc phục hậu quả, đều do thiếu ý thức an toàn", một lãnh đạo xã ở Hà Tĩnh nói.[.....]

Bộ Nông nghiệp và Môi trường cho rằng để hạn chế thiệt hại do bão, ngoài việc nâng cấp hệ thống đê điều, điện lưới, nhà ở dân sinh, cần chú trọng giáo dục cộng đồng về kỹ năng ứng phó thiên tai. Đặc biệt, cần xây dựng các kịch bản cho những hiện tượng cực đoan mới như lốc xoáy; hay phòng chống ngập lụt ở đô thị, nơi ít khi tâm bão đi qua, song lại hứng chịu mưa lớn như Hà Nội.

"Nhiều người dân đã quen ứng phó với bão gió, nhưng Bualoi một lần nữa nhắc nhở chúng ta rằng không có sự chuẩn bị nào là thừa, khi thiên tai ngày càng khó lường", Phó giám đốc Đài Khí tượng Thủy văn Hà Tĩnh Lê Ngọc Quyết nói.

(Theo: <https://vnexpress.net/vi-sao-bao-bualoi-gay-thiet-hai-lon-4946166.html>)

Câu 1 (1,5 điểm). Văn bản trên thuộc thể loại nào? Căn cứ để xác định thể loại?

Câu 2 (1,0 điểm). Đoạn văn "Nguy hiểm hơn là lốc xoáy hình thành trong bão Bualoi. Ít nhất 10 trận lốc xoáy được ghi nhận trước, trong và sau bão tại TP Huế, Hà Tĩnh, Nghệ An, Ninh Bình, Hưng Yên, Quảng Ninh, Hải Phòng. Lốc xoáy quy mô nhỏ, đường kính chỉ vài chục đến vài trăm mét, song sức gió có thể đạt 180 km/h, thậm chí hơn 300 km/h - mạnh hơn nhiều so với bão cấp 12. Vì nhỏ nên các radar, vệ tinh gần như không thể nắm bắt được vị trí, hình hài lốc xoáy để dự báo, chỉ có thể cảnh báo." thuộc kiểu đoạn văn nào? Vì sao?

Câu 3 (1,5 điểm). Ngày 29/9, khi bão Bualoi đổ bộ Nghệ An - bắc Quảng Trị nó đã gây ra những thiệt hại gì? Nhận xét về những thiệt hại đó?

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm). Mặc dù "Dự báo sát, công tác ứng phó triển khai từ sớm, song bão Bualoi vẫn gây thiệt hại nặng nề bởi tạo tổ hợp đa thiên tai và một phần tâm lý chủ quan từ người dân". Bằng hiểu biết của bản thân, hãy viết một đoạn văn diễn dịch (khoảng 150 chữ) trình bày những việc mà mỗi người cần làm để hạn chế tối đa những thiệt hại khi bão đổ bộ.

Câu 2 (4,0 điểm). Viết bài văn (khoảng 400 chữ) trình bày suy nghĩ của em về hiện tượng học sinh nói chuyện, làm việc riêng trong giờ học.

-----HẾT-----

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm) Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi.

Một hôm, chủ nhà bảo anh đầy tớ về quê có việc, người đầy tớ xin mấy đồng tiền để uống nước dọc đường. Chủ nhà ngẫm nghĩ một lúc rồi nói:

- Thằng này ngốc thật, hai bên đường thiếu gì ao hồ. Khát nước thì xuống đó mà uống, tìm vào quán xá cho nó phiền phức.

- Thưa ông, độ này trời đang cạn, ao hồ ruộng nương cạn khô hết cả.

- Thế thì tao cho mày mượn cái này!

Nói rồi đưa cho anh đầy tớ cái khổ tải¹. Người này chưa hiểu ra sao, thì chủ nhà đã giải thích luôn cho biết ý tứ:

- Vặn vào người, khi khát vặn ra mà uống.

Người đầy tớ liền thưa:

- Dạ, trời nóng thế này vặn khổ tải ngót lắm! Hay là ông cho tôi mượn cái chày giã cua vậy.

- Để mày làm gì chứ?

- Dạ, vắt cổ chày² ra nước ạ!

(Vắt cổ chày ra nước, Tinh hoa văn học dân gian người

Việt- NXB Khoa học xã hội, 2009)

Câu 1 (1,5 điểm). Văn bản trên thuộc thể loại truyện gì? Nêu căn cứ để xác định thể loại của văn bản đó?

Câu 2 (1,0 điểm). Xác định nghĩa tường minh và nghĩa hàm ẩn trong câu “Dạ, vắt cổ chày ra nước ạ”.

Câu 3 (1,5 điểm). Sau khi đọc xong câu chuyện, em rút ra cho mình những bài học gì?

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm). Hãy viết một đoạn văn diễn dịch (*khoảng 150 chữ*) trình bày ý nghĩa của lối sống tiết kiệm.

Câu 2 (4,0 điểm). Viết bài văn (*khoảng 400 chữ*) trình bày suy nghĩ của em về hiện tượng học sinh không học bài và không làm bài tập trước khi đến lớp.

-----HẾT-----

¹Khổ tải: còn gọi là bao tải, bao dệt bằng sợi đay hay dứa gai, thường dùng để đựng lương thực.

²Cổ chày: phần eo lại ở giữa cái chày, dùng để cầm nắm khi giã.

